

Guía Docente

Datos Identificativos				
			2016/17	
Asignatura (*)	Clínica Psiquiátrica. Investigación e Xestión na Saúde Mental		Código	653862217
Titulación	Mestrado Universitario en Asistencia e Investigación Sanitaria (plan 2012)			
Descritores				
Ciclo	Período	Curso	Tipo	Créditos
Mestrado Oficial	1º cuatrimestre	Primeiro	Obrigatoria	4
Idioma	CastelánGalego			
Modalidade docente	Presencial			
Prerrequisitos				
Departamento	Medicina			
Coordinación	Núñez Pérez, Antonio	Correo electrónico	a.nunez@udc.es	
Profesorado	Núñez Pérez, Antonio	Correo electrónico	a.nunez@udc.es	
Web				
Descrición xeral	Ofrecer una visión epidemiológica, así como de los avances y retos actuales en la investigación aplicada y la calidad asistencial en Salud Mental. Conocer los modelos de rehabilitación psiquiátrica y los programas interdisciplinarios de seguimiento comunitario de los Trastornos Mentales Graves.			

Competencias do título

Código	Competencias do título
A3	Adquirir un sentido ético da investigación sanitaria.
A4	Obter un substrato teórico suficiente para comprender o entorno clínico de aplicación das técnicas de investigación.
A5	Adquirir o coñecemento da realidade investigadora nun ámbito concreto das ciencias da saúde.
B1	Capacidade para aplicar o método científico na planificación e o desenvolvemento da investigación sanitaria.
B2	Fluidez e propiedade na comunicación científica oral e escrita.
B3	Compromiso pola calidade do desenvolvemento da actividade investigadora.
B4	Capacidade de análise e de síntese.
B5	Habilidade para manexar distintas fontes de información.
B6	Capacidade para traballar de forma colaborativa en equipos multi e interdisciplinar.
B7	Capacidade de establecer unha relación de empatía cos suxeitos implicados no desenvolvemento da actividade investigadora.
C1	Expresarse correctamente, tanto de forma oral coma escrita, nas linguas oficiais da comunidade autónoma.
C3	Utilizar as ferramentas básicas das tecnoloxías da información e as comunicacións (TIC) necesarias para o exercicio da súa profesión e para a aprendizaxe ao longo da súa vida.
C4	Desenvolverse para o exercicio dunha cidadanía aberta, culta, crítica, comprometida, democrática e solidaria, capaz de analizar a realidade, diagnosticar problemas, formular e implantar solucións baseadas no coñecemento e orientadas ao ben común.
C6	Valorar criticamente o coñecemento, a tecnoloxía e a información dispoñible para resolver os problemas cos que deben enfrontarse.
C7	Asumir como profesional e cidadán a importancia da aprendizaxe ao longo da vida.
C8	Valorar a importancia que ten a investigación, a innovación e o desenvolvemento tecnolóxico no avance socioeconómico e cultural da sociedade.

Resultados da aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias do título		
Adquirir coñecementos especializados para desenvolver con eficacia proxectos de investigación na saúde mental e da clínica psiquiátrica relacionados cunha ampla serie de liñas de investigación, incluíndo as habilidades técnicas e de xestión necesarias para levar a cabo os proxectos.	AI3	BM1	CM1
	AI4	BM2	CM4
	AI5	BM3	CM6
		BM4	CM7
	BM5	CM8	
	BM7		

Aprender a respectar as competencias específicas reguladas na lexislación vixente de cada profesión de saúde mental implicadas na atención aos enfermos mentais crónicos para mellorar a súa atención holística.	AI3 AI4 AI5	BM1 BM2 BM3 BM4 BM5 BM6 BM7	CM1 CM4 CM6 CM7 CM8
Conocer la relevancia de la gestión e innovación en recursos terapéuticos con base en evidencia científica ante las nuevas demandas asistenciales en salud mental y de atención a personas con Trastornos mentales graves en nuevos contextos sociales fuera de instituciones marginadoras.	AI5	BM3 BM6	CM3 CM4 CM6 CM7 CM8

Contidos	
Temas	Subtemas
Tema 1.- Epidemioloxía psiquiátrica.	Presente e futuro da Saúde Mental.
Tema 2.- Metodoloxía da investigación psiquiátrica.	Evidencias en Psiquiatria e Saúde Mental. Revisións sistemáticas en Salud Mental.
Tema 3.- Gestión del conocimiento e Salud Mental.	Guías de Práctica Clínica. Formación especializada en Salud Mental. Gestión de la investigación.
Tema 4.- Organización de redes asistenciales en Psiquiatría Comunitaria.	Modelo comunitario de asistencia psiquiátrica. Sistemas de información y gestión en Salud Mental. Liderazgo y organización de equipos. Gestión por Competencias.
Tema 5.- Rehabilitación Psicosocial	Estrategia Nacional de Salud Mental. Desarrollo histórico. Objetivos y líneas de actuación. Gestión de recursos y asistencial
Tema 6.- Recuperación en Salud Mental	Principios de la recuperación. Declaración de Consenso. El empoderamiento de usuarios en salud mental. Papel de los medios de comunicación.
Tema 7.- Estratexias de intervención.	Modelos y experiencias. Programas case management y Asertivos Comunitarios. Programas de integración sociolaboral

Planificación				
Metodoloxías / probas	Competencias	Horas presenciais	Horas non presenciais / traballo autónomo	Horas totais
Análise de fontes documentais	A4 A5 B3 C7 C8	2	4	6
Sesión maxistral	A4 B3 B6 C4 C7 C8	14	42	56
Traballos tutelados	A3 B7 C6 C7 C8	0	12	12
Proba obxectiva	A4 A5 B4 B5 C4 C6	1	3	4
Prácticas clínicas	A3 B3 B6 B7 C4 C6 C7 C8	10	10	20
Atención personalizada		2	0	2

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado

Metodoloxías

Metodoloxías	Descrición
Análise de fontes documentais	Técnica metodolóxica que supón a utilización de documentos audiovisuais e/ou bibliográficos (fragmentos de reportaxes documentais ou películas, noticias de actualidade, paneis gráficos, fotografías, biografías, artigos, textos lexislativos, etc.) relevantes para a temática da materia con actividades especificamente deseñadas para a análise dos mesmos. Pódese empregar como introdución xeral a un tema, como instrumento de aplicación do estudo de casos, para a explicación de procesos que non se poden observar directamente, para a presentación de situacións complexas ou como síntese de contidos de carácter teórico ou práctico.
Sesión maxistral	Mediante unha exposición oral, o profesor tenta transmitir os conceptos e coñecementos éticos e xurídicos básicos da materia. A súa singularidade fai que adique tamén un tempo á exposición da linguaxe específica que soporta os conceptos, e que serve de principal medio de comunicación e argumentación ética e xurídica. Sen estas sesións aclaratorias o estudante terá dificultades para comprender axeitadamente a linguaxe e os conceptos que integran os aspectos éticos e xurídicos da investigación biomédica
Traballos tutelados	Técnica de dinámica de grupos que ten como obxectivo axudar a desenvolver a perspectiva social e a empatía mediante a representación de diferentes papeis dentro de situacións conflitivas onde interveñen diferentes posturas que teñen que ser combinadas. Utilízase para traballar as relacións interpersoais, o comportamento, os valores e as actitudes.
Proba obxectiva	Exame teórico final que consistirá en preguntas breves e/ou tipo test e, no seu caso, unha pregunta tipo tema sobre o contido teórico da asignatura.
Prácticas clínicas	Actividades que se levan a cabo antes de iniciar calquera proceso de ensino-aprendizaxe a fin de coñecer as competencias, intereses e/ou motivacións que posúe o alumnado para o logro dos obxectivos que se queren alcanzar, vinculados a un programa formativo. Con ela preténdese obter información relevante que permita articular a docencia para favorecer aprendizaxes eficaces e significativos, que partan dos saberes previos do alumnado.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Prácticas clínicas Traballos tutelados	Resolución de dúbidas e o seguimento individualizado durante o mesmo proceso de aprendizaxe. Orientacións e consultas mediante uso das TICs

Avaliación

Metodoloxías	Competencias	Descrición	Cualificación
Prácticas clínicas	A3 B3 B6 B7 C4 C6 C7 C8	Desenvólvense prácticas e técnicas de uso actual en investigación clínica, que complementan os coñecementos impartidos nas sesións teóricas.	30
Traballos tutelados	A3 B7 C6 C7 C8	Traballo individual ou en grupo, supervisado polo profesor, sobre casos clínico-asistenciais de temas da materia.	20
Proba obxectiva	A4 A5 B4 B5 C4 C6	Levarase a cabo un exame teórico final, que consistirá en preguntas breves tipo test e/o preguntas tipo tema centradas no contido da materia.	50

Observacións avaliación

as alumnas e alumnos poderán revisar o exame no día e hora fixada con o profesor.

Sistema de cualificacións: 0-4.9=Suspense 5-6.9=Aprobado 7-8.9=Notable 9-10=Sobresaliente 9-10 Matrícula de Honra (Graciable)

Fontes de información

Bibliografía básica	American Psychiatric Association. (1995). DSM IV. ?Manual diagnóstico y estadístico de los trastornos mentales?. Ed Masson. Barcelona Organización Mundial de la Salud. (1992). CIE 10. "Clasificación internacional de enfermedades mentales.. Meditor. Madrid Gómez Beneyto, M (coord.) (2007). Estrategia en Salud Mental del Sistema Nacional de Salud. SANIDAD .MINISTERIO DE SANIDAD Y CONSUMO. Madrid Baca E, Lázaro J (editores) (2003). Hechos y valores en psiquiatría.. Madrid: Fundación archivos de neurobiología (ed). Triacastela MACKINNON, ROGER - MICHELIS, ROBERT (2008). LA ENTREVISTA PSIQUIATRICA EN LA PRACTICA CLINICA. Edit. Ars Medica Guerra J. A., Martín Muñoz P., Santos Lozano J. M. (2003.). Las revisiones sistemáticas, niveles de evidencia y grados de recomendación. . http://www.fisterra.com/mbe/mbe_temas/19/revis_sist.htm. Diaz del Valle, J.C. (2006.). Terapeutica en la enfermedad mental. Un enfoque histórico. Edit. Fundación Juan Canalejo. A Coruña. Sample D., Smyth R., Burns J (2009). ?Manual Oxford de Psiquiatría?. ?. Edit. Aula Médica. Madrid. Beth Early, M. (2007.). ?Mental Health concepts and techniques fot the occupational therapy. Fulford K. W. M., Stanghellini G., Broome M.. (2004). ¿Qué puede hacer la filosofía por la psiquiatría?. Wo r l d Psychiatry (Ed Esp) ; 2:3:130-5. Marshall M, Gray A, Lockwood A, Green R. (2006). La gestión de los casos en personas con trastornos mentales graves (Revisión Cochrane traducida). . En: La Biblioteca Cochrane Plus, Número 1. Oxford: Update Software Ltd. 53 JAVIER CANAVES (2010). LA SALUD MENTAL Y SUS CUIDADOS . S.A. EUNSA. EDICIONES UNIVERSIDAD DE NAVARRA de PASTOR, ANANIAS (2010). MANUAL DE REHABILITACION DEL TRASTORNO MENTAL GRAVE . Edit. SINTESIS. Madrid. Xunta de Galicia. Consellería de Sanidade. (2007). ?Plan estratégico de Saúde Mental, Galicia 2006-2011?. . Santiago de Compostela. Paganizzi, L (2007). ?Terapia ocupacional psicossocial: escenarios clínicos y comunitarios?. Edit. Polemos.
Bibliografía complementaria	- K. Villeneuve; S. Potvin; A. Lesage; L. Nicole. (2010). Meta-analysis of rates of drop-out from psychosocial treatment among persons with schizophrenia spectrum disorder.. Schizophr Res. 2010 Ago;121(3):266-270.

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Materias que continúan o temario

Observacións

1.- Para ayudar a conseguir un entorno inmediato sostenible y cumplir el objetivo estratégico 9 del I Plan de Sostenibilidad Medio-ambiental Green Campus FCS, los trabajos documentales que se realicen en esta materia: - Mayoritariamente se solicitarán en formato virtual y soporte informático. - De realizarse en papel - No se utilizarán plásticos- Se realizarán impresiones a doble cara. - Se empleará papel reciclado.- Se evitará la realización de borradores.

(*)A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente dacordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías